

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 966/15
Дана 25.11.2016.године
Б Е О Г Р А Д

накнаде нематеријалне штете за душевне болове
РАД-17.5 накнада штете

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Персиде Јовановић, председника већа, Невенке Калуђеровић и Зорице Смирчић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА, против тужене "ББ", ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П.бр.435/14 од 13.02.2015.године, у седници већа одржаној дана 25.11.2016.године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П.бр.435/14 од 13.02.2015.године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П.бр.435/14 од 13.02.2015.године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за душевне болове због умањења обима и квалитета остварења родитељских права према четворо школске и студентске деце, претрпљеног страха од угрожености сопствене и породичне материјалне егзистенције, умањења и онемогућавања пружања доприноса породичној егзистенцији, просперитету, правовременом и по питању квалитета могућем остварењу потреба чланова породичног домаћинства и напретка целокупне породичне заједнице, спречавања развоја каријере и професионалног афирмисања исплати износ од 1.857.487,00 динара, са каматом од 01.11.2013.године до исплате, тужбени захтев да се тужиоцу на име накнаде штете због одлагања кредитних обавеза тужиоца по стамбеном кредиту одобреном од СБЕЗ Банке 2008.године исплати износ од 771.06 швајцарских франака у динарској противвредности по средњем курсу НБС са законском каматом од 11.01.2010.године до исплате, тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу накнади штету због неискоришћеног годишњег одмора за

2010.годину, уплатом на рачун тужиоца износа од 106.395,00 динара, са каматом од 01.01.2011.године и тужбени захтев да због изазивања умањења бонитетске и кредитне способности се обавезе тужена да тужиоцу за случај тражења кредитног или другог финансијског задужења у оквиру његових економских способности обезбеди, пружи јемство за исто, а уколико и таквим јемством није могуће остварити задужење, да се обавезе тужена да тужиоцу из сопствених средстава обезбеди позајмицу до максимално његових економских способности са оптерећењем позајмице до максималног износа референтне каматне стопе која је одређена од стране НБС у моменту задужења; ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 29.400,00 динара.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу побијајући је из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност ожалбене пресуде у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 ЗПП-а (“Службени гласник РС”, бр.72/11, 55/14), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиоца неоснована.

У поступку доношења ожалбене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити друге битне повреде одредаба парничног поступка на које се указује жалбом.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку тужиоцу је решењем првостепеног органа туженог послодавца од 08.9.2009.године престао радни однос због престанка потребе за обављањем послова на које је распоређен услед организационих промена, смањења броја извршилаца на радном месту виши стручни сарадник у седишту, канцеларијско пословање, Одељење за архивске послове и регистраторски материјал, са три на два извршиоца, како је то одређено Правилником о изменама и допунама Правилника о систематизацији радних места и коефицијентима за вредновање радних места у Народној банци Србије, са пописом радних места и потребним бројем извршилаца по организационим јединицама Г.бр.7060 од 11.8.2009.године и Г.бр.8840 од 31.8.2009.године. Против наведеног решења тужилац је изјавио приговор, а решењем надлежног органа тужене Г.бр.9084 од 08.9.2009.године одбијен је приговор тужиоца. Правноснажном пресудом Управног суда У.бр.26136/10 од 19.01.2011.године, уважена је тужба тужиоца и поништено решење Народне банке Србије од 13.11.2009.године којим је одбијен приговор тужиоца изјављен против првостепеног решења од 08.9.2009.године којим је тужиоцу због престанка потребе за обављањем послова на које је распоређен услед организационих промена престао радни однос уз исплату отпремнине. Према разлозима садржаним у образложењу наведене пресуде, чије је правно схватање изнето у пресуди у смислу правила из члана 61 Закона о управним споровима, обавезујуће за тужени орган, оспорено и првостепено решење донето уз погрешну примену материјалног права, јер је у проведеном управном поступку примењен Закон о раду, а не правила из члана 133-138 Закона о државним службеницима на чију примену упућују одредбе члана 83 Закона о Народној банци Србије, а којима су уређена права државних службеника случају промене унутрашњег уређења државног органа, положај

нераспоређених државних службеника и њихова права. У поступку извршења назначене пресуде, тужени послодавац је тужиоца вратио на рад дана 28.3.2011.године. При престанку радног односа по незаконитој одлуци тужени послодавац је дана 09.9.2009.године тужиоцу исплатио отпремнину у износу од 1.176.173,44 динара, а након враћања тужиоца на рад дана 18.12.2012.године разлику између износа који тужиоцу припада на име накнаде штете у виду изостале зараде за период од 10.9.2009.године до 28.02.2011.године и исплаћене отпремнине. Утужени износ од 1.857.487,00 динара, које тужилац потражује представља накнаду нематеријалне штете у целини штете, које према чињеничним наводима тужбе тужилац трпи за претрпљене душевне болове и страх, због умањења обима и квалитета остварења родитељских права према четворо школске и студентске деце угрожености сопствене и породичне материјалне егзистенције, умањење и онемогућавање пружања доприноса породичној егзистенцији, просперитету, правовременом и по питању квалитета могућем остварењу потреба чланова породичног домаћинства и напретка целе породичне заједнице, те спречавања развоја каријере и професионалног афирмисања и страх, проузроковане незаконитом одлуком послодавца, а утужени износ од 771.06 швајцарских франака представља износ који тужилац према чињеничним тврдњама тужбе трпи на име материјалне штете проузроковане репрограмирањем обавеза по раније подигнутом кредиту услед немогућности да у периоду од престанка радног односа до враћања на рад исплаћује кредит.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је оценио да одлука туженог послодавца којим је тужиоцу престао радни однос није донета из шиканозних разлога, да погрешна примена материјалног права због чега је поништена назначена одлука није довољна за закључак да у конкретном случају постоји узрочно-последична веза са нематеријалном и материјалном штетом коју тужилац трпи, да тужилац на околности постојања нематеријалне штете коју трпи није благовремено поднео доказни предлог за извођење доказа вештачењем од стране вештака неуропсихијатријске струке, да тужиоцу не припада накнада штете за неискоришћени годишњи одмор за 2010.годину, јер у тој години није ни радио, да не постоји обавеза послодавца да запосленом пружи јемство нити да позајмицу за случај тражења кредитног или другог финансијског задужења, па је као неосноване у целости одбио постављене тужбене захтеве.

Првостепени суд је донео правилну одлуку када је као неосноване одбио постављене тужбене захтеве, али не у свему из разлога на које се позива у образложењу пресуде.

Новчану накнаду нематеријалне штете као посебан вид материјалне сатисфакције, суд ће, ако нађе да околности случаја то оправдавају, у смислу правила из члана 200 Закона о облигационим односима досудити за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, , повреде угледа и части, слободе или права личности и за страх.

Накнада нематеријалне штете према правилима из члана 200 ЗОО може се признати ако је повреда права изазвала озбиљнији поремећај психичке односно емоционалне равнотеже у виду душевних болова и страха чији

интензитет и трајање оправдавају одређивањем правичне новчане сатисфакције.

У конкретном случају тужилац је истакао тужбени захтев за исплату једног новчаног износа за нематеријалну штету у целини, а из чињеничних навода тужбе произилази да се она односи на два вида нематеријалне штете: душевних болова: због повреде достојанства и због ускраћивања права на рад као права личности и за претрпљени страх.

У конкретном случају повреда права тужиоца извршена доношењем незаконите одлуке о престанку радног односа није продукт шикане, злоупотребе права или другог малициозног поступка, нити је у поступку пред Управним судом постојање неких од ових услова доказано, већ је решење поништено због погршеног тумачења права. У конкретном случају назначеном одлуком није повређен лични интегритет тужиоца, јер ова одлука сама по себи не представља узрок чија је последица повреда угледа, части и достојанства личности и наносења тих видова нематеријалне штете, па тужиоцу не припада новчана сатисфакција за ове видове нематеријалне штете, како је то правилно закључио и првостепени суд.

Пресудом Управног суда од 19.01.2011.године, у чијем извршењу је тужилац враћен на рад поништено је незаконито решење туженог и тиме отклоњена учињена повреда права тужиоца. Право на рад је економско-социјално право чија је заштита материјализована посебним правилима из члана 191 Закона о раду. Назначеном нормом није регулисано питање права запосленог на накнаду нематеријалне штете, па се у погледу овог потраживања примењују општа правила прописана Закона о облигационим односима. Поништајем незаконите одлуке и враћањем запосленог на рад оштећени је добио сатисфакцију за душевне болове које трпи због повреде овог права. Назначена повреда код тужиоца није изазвала озбиљнији поремећај психичке односно емоционалне равнотеже у виду душевних болова чији интензитет и трајање оправдавају одређивање правичне новчане сатисфакције, па је правилна и одлука којом је као неоснован одбијен захтев тужиоца за досуђивање новчане накнаде на име ускраћивања права на рад као права личности.

Према правилима из члана 308 ЗПП-а странка је дужна да најкасније на првом рочишту за главну расправу, ако припремно рочиште није обавезно изнесе све чињенице потребне за образложење својих предлога, предложи доказе којима се потврђују изнете чињенице и временски оквир за спровођење поступка.

Странке, према правилима из члана 314 истог закона могу у поднесцима или на каснијим рочиштима све до закључења главне расправе да износе нове чињенице и предложе нове доказе, само ако учине вероватним да без своје кривице нису могле да их изнесу односно предложе на припремном рочишту односно на првом рочишту за главну расправу, ако припремно рочиште није одржано. Суд не узима у обзир чињенице и доказе који су изнети односно предложени супротно томе.

Иако је на рочишту за главну расправу, одржаном у смислу правила из члана 302 ЗПП-а, тужилац упозорен да је дужан да најкасније до наредног

рочишта изнесе све доказе и доказне предлоге, тужилац на рочишту одржаном дана 03.10.2014.године на ком је одређен временски оквир за спровођење поступка, није изнео предлог за извођење доказа вештачењем од стране вештака медицинске струке неуропсихијатра, па је на рочишту за главну расправу одржаном дана 13.02.2015.године суд као неблагоприятан одбацио доказни предлог тужиоца за извођење доказа медицинским вештачењем.

У датој ситуацији тужилац није доказао да је повреда права извршена доношењем незаконите одлуке код тужиоца изазвао озбиљнији поремећај психичке односно емоционалне равнотеже у виду страха, чији интензитет и трајање оправдавају одређивање правичне новчане сатисфакције, па је правилна и одлука првостепеног суда којом је у овом делу одбијен постављени тужбени захтев.

У спору за накнаду штете на оштећеном је терет доказивања чињенице да штета постоји и да је она у узрочно - последичној вези са радњом или поступањем штетника. У конкретном случају до закључења расправе пред првостепеним судом тужилац није доказао да је материјална штета коју потражује у овој парници у износу од 771.06 швајцарских франака настала на име репрограмирања дуга по раније узетом стамбеном кредиту од банке у узрочно – последичној вези са повредом права тужиоца проузрокованом доношењем незаконите одлуке о престанку радног односа, посебно код чињенице да је при престанку радног односа тужиоцу исплаћена отпремнина у износу од 1.176.173,44 динара, па је супротно тврдњи жалбе правилна и одлука којом је одбијен тужбени захтев за накнаду овог вида материјалне штете.

Остваривање права на годишњи одмор је условљено радом запосленог и сврха годишњег одмора је ревитализација радних способности утрошених радом. Зато је и право на плаћени одмор по члану 4 и 5 Конвенције о плаћеном годишњем одмору условљено захтевом минималног радног стажа. У ситуацији кад запослени не ради, као у конкретном случају тужилац, јер му је незаконито престао радни однос, он за годину у коју је био одсутан са рада није имао ни утрошак радне енергије нити потребу за њеном ревитализацијом. Осим тога, тужилац за исти временски период не може истовремено кумулирати изгубљену зараду и накнаду штете по основу неискоришћеног годишњег одмора, па тужилац неосновано потражује накнаду овог вида материјалне штете и с тим у вези неосновано побија ожалбену пресуду у овом делу.

Захтев тужиоца да се обавезе послодавац да му због изазивања умањења бонитетски кредитне способности за случај тражења кредитног или другог финансијског задужења у оквиру његових економских способности обезбеди пружање јемства, а уколико таквим јемством није могуће остварити задужење да из сопствених средстава обезбеди позајмицу до максимално његових економских способности са оптерећењем позајмице до максималног износа референтне каматне стопе која је одређена од стране НБС у моменту задужења нема нормативног основа, па је правилна и одлука којом је у овом делу одбијен постављени тужбени захтев.

Из целине изложених разлога, жалбом тужиоца ожалбена пресуда побија због погрешне примене материјалног права.

Жалба не нуди чињенице нити предочава доказе којима се доводи у сумњу чињенично утврђење првостепене пресуде нити истиче околности које би указивале на битне повреде одредаба парничног поступка, па се неосновано жалбом тужиоца ожалбена пресуда побија и из ових укидних разлога.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка којим је тужилац обавезан да туженом накнади трошкове настале на име таксе за одговор на тужбу, јер је донета правилном применом правила из члана 153 и 154 ЗПП-а.

Из изложених разлога, применом одредбе члана 390 ЗПП-а (“Службени гласник РС”, бр.72/11, 55/14), одлучено је као у изреци пресуде.

Председник већа – судија
Персида Јовановић, с.р

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић